

Επετειακή ομιλία του κ. Ζαρονίκου την Κυριακή 24 Δεκεμβρίου 1961

Πένθιμα θα χρωματίσουν και σήμερα τον αέρα, Σεβασμιώτατε Ιεράρχα, οι καμπάνες του ιερού τούτου Ναού, κάτω από τους θόλους του οποίου, Κυρίες και Κύριοι, με την ψυχήν εστραμμένην προς τα υψηλά και τα γενναία, θα ενώσωμε, μετά του ιερού κλήρου, τα προς τον Ύψιστον δεήσεις μας, υπέρ αναπαύσεως των ψυχών εκείνων, που, με την θυσία των, μετέστησαν προς την αθανασία, την 13^η Δεκεμβρίου 1943.

Κοινός ανθρώπινος κλήρος είναι ο θάνατος. Αλλά η δικαίωσις της ζωής προνόμιον. Και αυτό το προνόμιο η Μοίρα είχεν επιφυλάξει, εις όλους αυτούς που έπεσαν, μπροστά από 18 χρόνια, εδώ στην αιματοβαμμένη αυτή πόλη, κάτω από τις σφαίρες των πολυβόλων βαρβάρων κατακτητών, ζητωκραυγάζοντας την αιώνια Ελλάδα.

Έχει η Πατρίς μας τη θλιβεράν προτεραιότητα των θυσιών. Κατέκειτο την εποχήν εκείνη εις ερείπια.

Μόνον η ψυχή της συντριπτικής πλειοψηφίας του Λαού ήτο ορθία. Αυτή αντείχε και αυτή εμάχετο. Εμάχετο εναντίον Βαρβάρων εχθρών, αλλά και των συμμάχων των εις την ερήμωσιν και την σφαγήν των Ελλήνων, δυστυχώς. Αναρχικών . Εμάχετο μόνη, των υπέρ όλων αγώνα. Πως, λοιπόν, ήτο δυνατόν τα θρυλικά Καλάβρυτα, η Πόλις την οποίαν με το ίδιο της το χέρι η θεία Πρόνοια, διακριτικά ξεχώρισε, για να δώσει

το σύνθημα του αγώνος, που έφερε την Ελευθερίαν και πάλιν εις τον τόπο που γεννήθηκε, να μη δώσουν το παρόν;

Εδώ επάλλετο, η αδάμαστος καρδιά της Ελλάδος. Εδώ ο κίνδυνος δια την Πατρίδα ήτο ευτυχία ατομική. Τους πάντας ενεψύχωνεν η Παναγία της Λαύρας. Τους παρώρμα η Αγία του Γερμανού ψυχή. Τους ικέτευεν η πνοή της δουλωμένης Πατρίδος. Να η απάντησις εις το ερώτημα: “Μα γιατί δεν έφυγαν;”

Δεν έφυγαν. Ναι. Προτίμησαν την θυσίαν και όχι την φυγήν. Ανέβηκαν τον Γολγοθά του μαρτυρίου των, βέβαιοι απολύτως δια την τύχη που τους ανέμενε. Το αντίθετο θα ήτο καταισχύνη. Θα τους μετέφερε εις την ιστορικήν σελίδα των προδοτών.

Θα έκανε τα κόκκαλα των ηρώων της Φυλής μας να τρίζουν από ιεράν αγανάκτησιν, κάτω από τους τάφους των.

Θα τους αφαιρούσε, τέλος, το δικαίωμα να λέγονται Έλληνες. Έπεσαν. Υπερήφανοι και γενναίοι. Ναι.

Επίορκοι και δειλοί ΟΧΙ.

Η ίδια φυλή. Και “μαύρο ανεπίβατο άτι” το αίμα της Φυλής.

Η πρόνοια φαίνεται να την έπλασε δια τας, υπέρ τα συνήθη όρια, διαστάσεις. Έξω από την πεζότητα. Θεματοφύλακας και πρόμαχον της Ιδέας.

Δια τα μεγάλα τα απίθανα και τα αδύνατα. Να γίνεται Σημαία και πυρσός. Σάλπισμα και μάθημα των άλλων. Έστω και αν χρειάζεται προς τούτο να καίεται και να πεθαίνει.

Η θυσία των συγκλονίζει τον κόσμο ολόκληρον. Δημιουργεί προβλήματα εις τας συνειδήσεις ελευθέρων ατόμων και Λαών.

Την ανυπέβλητον εις ανδρείαν, και υπερήφανον απόφασιν των τιμών επαξίως, όλοι όσοι πιστεύουν εις τα ιδεώδη του Αθανάτου Ελληνικού Μεγαλείου. Διότι η θυσία υπερέχει και της μεγαλύτερης Νίκης. Είναι η υψηλότερα, η τιμιωτέρα, η αγιωτέρα, η πλέον ανιδιοτελής και υπερήφανος, από όλας τας πράξεις του ανθρώπου. Κατέχει τη κορυφήν της ηθικής ιεραρχίας. Εμπνέει ως παράδειγμα. Δημιουργεί τη πίστιν. Ανοίγει τον δρόμον των μεγάλων πραγματοποιήσεων. Τα Καλάβρυτα προσέφεραν τη μεγαλύτεραν θυσίαν της εποχής εκείνης. Οι ψυχές των 1.500 ηρώων της 13^{ης} Δεκεμβρίου, των οποίων το μνημόσυνον τελούμεν σήμερα αποτελέσαν την αόρατον ηθικήν του καθήκοντος ασπίδα, οπίσω από την οποίαν θριάμβευσεν η Ελληνική Αρετή. Τα απέναντι αντερίσματα του Χελμού, μετά την εκτέλεσιν μεταβάλλονται εις τέμενος Εθνικής πίστεως.

Ο Λόφος του Καπή γίνεται Βωμός των Πανελληνίων. Το αίμα, που άφθονο έρρευσε μετατρέπεται εις ποταμόν εκδικήσεως. Εις αγιασμόν Εθνικής μεταρσιώσεως. Τα ερείπια της μαρτυρικής ταύτης πόλεως γίνονται τα ηθικά όρια της αθανάτου Ελληνικής Ιδέας. Εν όσω εις την γην αυτήν θα κατοικούν ελεύθεροι Έλληνες, την τραγικήν, αλλά και θείαν του ολοκαυτώματος των Καλαβρύτων ώραν, θα σημαδεύει το νεκρόν του κωδωνοστασίου ωρολόγι και θα προβάλλη εις την οθόνην του Παγκοσμίου, των ανωνύμων τούτων της πίστεως και της Ελευθερίας ΜΑΡΤΥΡΩΝ.

Α θ ά ν α τ ο ι Ν ε κ ρ ο ί,

Εἰς τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ ἔθνους αἰωνία θὰ εἶναι ἡ μνήμη Σας. Με τὴν θυσίαν Σας, δὲν γράψατε μόνον νέαν τῆς Ἱστορίας μας σελίδα, ἀλλὰ ἐπροκαλέσατε καὶ τὴν ἔξαρσιν καὶ τὴν ἀνάτασιν τῶν ψυχῶν.

Εδίδαξατε τὴν κατάλυσιν τῶν χαμηλῶν. Εσφυρηλατήσατε τὴν ἀπολύτρωσιν ἀπὸ τὰ μικρά. Εδώσατε περιεχόμενον εἰς τὴν ἀποστροφὴν πρὸς τὰ ἰδιοτελή καὶ τὰ εφήμερα. Εξευγενίσσατε τὴν ζωὴν. Ἀπὸ ὅλας τὰς μνήμας ἔρρευσαν δάκρυα στὸ ἀκουσμα τῆς τραγικῆς σας Μοίρας, ἀλλὰ καὶ συναισθήματα Ἑλληνοπρεποῦς υπερηφανείας, ἐθέρμαναν τὰ δάκρυτα αὐτὰ καὶ τὰ μετέτρεψαν εἰς θυμίαμα διὰ νὰ σας συνοδεύει εσαεὶ εἰς τὴν τελευταίαν Σας κατοικίαν, ἐκεῖ ὅπου μόνον οἱ προνομιούχοι ὡς Σεῖς κατοικοῦν.

Πλάι, δηλαδὴ εἰς ΕΚΕΙΝΟΝ που ἐδοκίμασε τὴν Σταυρικὴν τῆς ταπεινώσεων θυσίαν, διὰ νὰ σκορπίσῃ, ἐντὸς ολίγου εἰς τὴν Οἰκουμένην ὅλην, τὴν ἐλπίδα λουσμῆνην μέσα εἰς τὸ φῶς τῆς Ἀναστάσεως. Το Ἰδικόν σας τὸ μέγα τούτον μνημόσυνον, παρ' ὅσον καὶ ἀν διασεῖουν τὸν τόπο μας τῶν νέων ἰδεῶν κεναὶ αἰ πνοαί, θὰ εὐρίσκει τοὺς πατριώτες Σας, τοὺς Ἕλληνας ὅλους, τοὺς ἀληθινούς καὶ υγιείς, τοὺς θεματοφύλακας τῶν ἱερῶν Παραδόσεων, γονυπετεῖς πρὸς τοῦ Βωμοῦ του.

Καὶ ὅσα καὶ ἀν πέρασαν χρόνια, ὅσος καὶ ἀν διαρρεύσει καιρὸς, αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι ἐκπροσωποῦν τὴν Ελλάδα, θὰ φθάνουν με φύλλα δάφνης, τὰ ὁποῖαν θὰ μαζεύει ἀπὸ τὴν ἐλευθέρα γῆν, εὐγνώμων ἡ ψυχὴ τῶν Ἑλλήνων, διὰ νὰ καταθέσουν ἐκεῖ, μίᾳ χειμωνιάτικῃ τοῦ Δεκεμβρίου ἡμέρα, τὴν ἐπέτειον τῆς θυσίας Σας,

εις τα αίματα τα οποία αγίασε η πλέον ιδανική αρετή. Τα αίματα
τα οποία εδόξασεν η τρομακτικότερα θυσία... Τα αίματα τα ιδι-
κά Σας.

Αιωνία η Μνήμη Σας .

Νεκροί που δεν έχετε αποθάνει.